

Det er lenge til skumring av Tharaniga Rajah

Det er lenge til skumring er lagt til en alternativ norsk virkelighet. Bokens fortelling er en dystopi som skildrer kampen for en samisk stat etter en krig i Skandinavia. I Norge er samene satt i konsentrasjonsleirer og utsatt for etnisk utrensning. Hovedpersonen i romanen er Raisa, og hun og datteren Násti er blant de som flytter til Finnmark etter krigen. Hit strømmer det samer fra hele verden og det nye samiske fellesskapet forsøker å bygge opp en samisk stat som de døper Davvínásti – Nordstjerne. Den nye staten må stadig forsvare seg mot angrep fra nabolandene.

Det er lenge til skumring kom ut i 2018 og er Tharaniga Rajahs debutroman. Romanen er en lesverdige, men krevende roman, med en historie hvor man lett kan trekke paralleller til krigen i blant annet Jugoslavia og på Sri Lanka. Tharaniga Rajah er en av forfatterne som vil delta på formidlingsturneen På kanten av Myra, som er Finnmarks markering av Bokåret 2019.

Jentene fra balletten av Monika Nordland Yndestad

Femten år gamle Mina opplever et skjebnesvangert møte med en politimannen, Lasse Lindman. Hun blir betatt av den eldre mannen som snart viser seg fra en annen side. Lindmann er glad i å manipulere unge piker og begå overgrep, og Mina blir bare et av mange ofre.

Jentene fra balletten er et begrep fra virkeligheten som henspiller på unge, pliktoppfyllende piker fra gode hjem som plutselig havner utfor, og Mina er nå i ferd med å ødelegge seg. Alice er en krimjournalist i avisen BA som må sette sammen en stygg historie om hvorfor ressurssterke jenter blir jenter fra balletten.

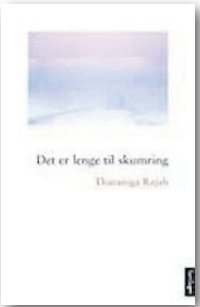
Monika Nordland Yndestads jobber til daglig som journalist og Jentene fra balletten er hennes debutroman. Dette er en annerledes krim i den forstand at det ikke er en mordgåde med påfølgende løsning. Her kjenner vi gjerningsmannen og vet hva som har skjedd.

Mysteriet med det forbudte bildet av Hanne Kristin Rohde

Dette er andre bok i Hanne Kristin Rohdes spenningsserie for unge, Blålys.

I bøkene møter vi Astrid på 13 år som går i 8. klasse på Nordberg skole i Oslo. I Mysteriet med det forbudte bildet spres et nakenbilde av Ine, Astrids klassevenninne. Bilde sprer seg blant flere av guttene og Ine er fortvilt. Verre blir det når Ine forsvinner sporløst. Hvem spredte bildet? Og hvor ble det av Ine? Sammen med kameraten Yusuf tar Astrid store sjanser for å løse mysteriene.

Hanne Kristin Rohde har bakgrunn fra politiet, og har blant annet ledet Seksjon for volds- og seksualforbrytelser i Oslo politidistrikt. Hun har allerede markert seg som krimforfatter i bokserien om politietterforsker Wilma Lind. I krimserien Blålys tar hun opp samfunnsaktuelle mysterier for barn og unge.

Hver måned vil bibliotekene i Finnmark levere en side med litteratur- og kulturstoff til glede for Finnmarkens lesere.

Grenseløst samarbeid – Barents Library 2.0

I over tre tiår har bibliotekene i Finnmark fylke og Murmansk oblast samarbeidet. Det gode samarbeidet har resultert i mange prosjekt, seminarer, forfatterbesøk og interessante møter.

FINNMARK FYLKESBIBLIOTEK

Kontakten mellom fylkesbibliotekene ble etablert under et studiebesøk til Murmansk i 1985, mens den første formelle avtalen ble undertegnet i 1996. Dette var samme år som prosjektet «Grenseløst biblioteksamarbeid» kom i gang. Frem til 2011 byttet Barents bibliotek i Sverige, Finland, Russland og Norge på å arrangere Barents Library Conference.

Fortsatt er kontakten og samarbeidet mellom Finnmark og Murmansk godt med jevnlig møtepunkt i forbindelse med blant annet norsk-russiske kulturdager og Finnmark internasjonale litteraturfestival, samt årlig utveksling av bøker. Denne gangen resulterte samarbeidet i en felles bibliotekkonferanse – Barents Library 2.0.

Samarbeid om ny kompetanse

Hvert år arrangerer Finnmark fylkesbibliotek en konferanse for bibliotekansatte i Finnmark. I mars i år ble den holdt i Murmansk i samarbeid med Murmansk vitenskapelige fylkesbibliotek og Murmansk barne- og ungdomsbibliotek. Nesten 100 bibliotekansatte fra Norge, Russland, Finland og Danmark deltok på konferansen som ble støttet av Barentssekretariatet. Målet for konferansen var å utfordre tanken om den tradisjonelle bibliotekaren og det tradisjonelle biblioteket.

Folkebibliotekene har, og har alltid hatt, som mål å styrke demokratiet ved å skape trygge og tolerante samfunn gjennom å være et sted hvor alle er velkomne til å lære, oppleve og dele kunnskap. I takt med den teknologiske utviklingen og samfunnsutviklingen er det både naturlig og viktig at bibliotekene tilpasser seg samfunnet og omgivelsene de er en del av, samtidig som biblioteket holder fast ved sine kjerneverdier.

Blant temaene på konferansen var biblioteket som samfunnsaktør gjennom blant annet arbeid mot barnefattigdom, biblioteket som samskaper, biblioteket som skaperverksted, spill i biblioteket og bibliotek tjenester til barn og unge.

Biblioteket som samfunnsaktør

Øystein Stabell, rådgiver ved Oppland fylkesbibliotek, presenterte prosjektet Biblioteket som samskaper. Det er et stort prosjekt hvor Finnmark fylkesbibliotek samarbeider med fylkesbibliotekene i Buskerud, Rogaland og Oppland. Alle fylkene har med seg to til tre kommuner inn i prosjektet. I Finnmark er det Alta og Nesseby som er med på laget.

Samskaping handler om at kommunen sammen med innbyggere, næringsliv, organisasjoner og foreninger utvikler nye løsninger for å skape et godt lokalsamfunn og et best mulig liv

GAVE: Fylkesbiblioteksjef Heikki Knutsen overrekker et foto fra fylkesbibliotekets rikholdige fotosamling til Murmansk barne- og ungdomsbibliotek, her ved nestleder Marina Yolkina, som takk for det gode samarbeidet.

ÅPNINGEN: Konferansedeltakerne fikk være med på åpning av en utstilling under konferansen viet norsk barnelitteratur på Murmansk regionale barne- og ungdomsbibliotek. Den norske generalkonsulen, Astrid Nerum, sto for den offisielle åpningen.

for den enkelte. Norge skal gjennom store omstillinger for å sikre et bærekraftig velferdssamfunn i framtida, og folkebibliotekene kan spille en viktig rolle i dette samfunnsprosjektet. I vårt prosjekt ønsker vi å videreutvikle historien om folkebibliotekets rolle i lokalsamfunnet. Vi vil i enda større grad orientere oss mot det lokalsamfunnet vi er en del av og være en aktiv deltaker i å løse de utfordringer som vi står ovenfor der. Derfor er formålet med prosjektet at bibliotekene skal være nyskapende og relevante samfunnsutviklere.

Fra Gjøvik bibliotek fortalte June Solberg, barne- og ungdomsbibliotekar, om prosjektet de har for å motvirke barnefattigdom. Det er regnet ut at det er rundt 600 barn og unge i Gjøvik som lever under «vedvarende fattigdom». Målet for prosjektet er å gjøre biblioteket til et attraktivt sted å være for barn og unge – et sted der de kan få kunnskap og opplevelser sammen med jevnaldrende uavhengig av økonomisk bakgrunn. Dette skal gjøres ved å gi et gratis og variert tilbud til barn og unge, tilrettelegge lokalene og gjøre de til et attraktivt sted å være, samt finne nye samarbeidspartnere for framtiden. I prosjektet er det lagt opp til et nært samarbeid med NAV i Gjøvik. De har selv et pågående prosjekt hvor de følger opp spesifikke familier som har lav inntekt. Både Biblioteket som samska-

per og fattigdomsprosjektet til Gjøvik er støttet av Nasjonalbiblioteket.

Bibliotek som skaperverksted

Et annet relevant tema for bibliotekenes utviklingspotensial er hvordan ta i bruk og formidle andre medier enn bøker. Dette er dataspill og skaperverksted gode eksempler på.

Spill er et kulturmedium på lik linje med bøker, film og musikk. Av spill lærer man strategi, språk og samarbeid, for å nevne noe. Flere steder brukes spill i undervisning og man ser også at spill kan brukes som helsefremmende tiltak. Det utvikles blant annet spill for å utsette demens og som terapeutisk behandling av ADHD.

I Norge er spill nå en del av kulturfondsordningen, og norske bibliotek får spill som er kjøpt inn av Norsk kulturråd gratis, distribuert via Norsk film-institutt. Mange bibliotek i både Norge og Russland satser på spill og spillaktiviteter, og flere av bibliotekene i Finnmark tilbyr dataspill i sine lokaler.

Skaperverksteder har blitt et vanlig tilbud i flere bibliotek. Dette er et sted hvor folk kan gjøre forskjellige ting med egne hendene, alt fra enkel skjæring med et stikksag til å skape komplekse layouter på en 3D-skriver. Hovedpoenget med skaperverksted er å tilby et rom, utstyr og ramme for at folk skal kunne skape og dele av sin kunnskap med andre. Ofte inviterer man også inn fagfolk. I Finnmark har Lebesby kommune gått i bresjen med sitt Makerspace-bibliotek.

På lik linje med at samfunnet stadig er i forandring må også bibliotekene og bibliotektilbudet være det samme. Det er derfor viktig å utfordre bibliotekene på måten man utvikler tjenester og løsninger på, og fokusere på hvordan tjenesten kan utvikles sammen med innbyggerne og lokalsamfunnet. Dette er ikke et særnorsk fenomen, men noe bibliotek jobber med over hele verden. Ved å denne gangen holde konferansen i Murmansk i samarbeid med de russiske bibliotekene blir nettopp dette synliggjort, og deltakerne fikk en gylden anledning til å lære av hverandre.